

§ 27

Talouden tasapainotus: Vähikkälän koulun lakkauttaminen

Asianumero

JAN/864/02.02.00/2025

Valmistelija/t

sivistysjohtaja Mika Silvennoinen, hyvinvointijohtaja Hanna Paikkala, apulaisrehtori Piia Marttinen, erityisopettaja Juha Kinnunen, kuljetussuunnittelija Marjukka Aronen, sivistystoimen talous- ja hallintopäällikkö Titta Tuomola, hallinnon suunnittelija Juho Katajamaa

Vähikkälän koulun lakkauttaminen 1.8.2026 alkaen.

Asiaselostus

Asiaa on selostettu tarkemmin kohdassa päätöshistoria.

Kuntastrategian toteutumisen

Esitys tukee Janakkalan kuntastrategian tavoitetta turvata kunnan tulevaisuus ja taloudellinen kantokyky. Kuntastrategian mukaan "ymmärrämme rohkeasti talouden realiteetit ja osaamme suhteuttaa tulevaisuuden palvelut muutosten mukaisesti jo ennakkoon". Heinäjoen koulun lakkauttaminen on osa valtuuston hyväksymää talouden tasapainotusohjelmaa ja edistää käyttötalouden pysyvien menojen hillintää sekä korjausvelan pienentämistä.

Samalla esityksellä on strategian näkökulmasta osin ristiriitaisia vaikutuksia. Strategiassa todetaan, että rohkeat kylät ja kuntakeskuksen ulkopuolisten alueiden elinvoima ovat osa Janakkalan vetovoimaa. Kyläkoulun lakkauttaminen voi heikentää paikallista yhteisöllisyyttä, kylän vetovoimaa sekä koettua saavutettavuutta.

Sovelletut oikeusohjeet

perusopetuslaki, hallintolaki, kuntalaki, laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijoista, hallintosääntö

Esittelijä

Kunnanhallitus

Päätösehdotus

Valtuusto päättää, että

1. Vähikkälän koulu lakkautetaan 1.8.2026 alkaen Janakkalan kunnanvaltuuston 26.1.2026 § 4 asettamien talouden tasapainotusta koskevien tavoitteiden mukaisesti;
2. se toteaa, että valtuuston aiempi päätös 3.6.2024 § 69 kohta 1 ei ole enää voimassa.

Käsittely kokouksessa

Asiasta käydyn keskustelu aikana valtuutettu Satu Anttila esitti kunnanhallituksen päätösehdotuksesta poiketen seuraavasti:

"Valtuusto päättää,

1. että Vähikkälän koulua ei lakkauteta 1.8.2026 alkaen osana Janakkalan kunnanvaltuuston 26.1.2026 § 4 asettamaa talouden tasapainotustavoitetta;
2. pitäytyä kokouksessa 3.6.2024 § 69 tehdyssä päätöksessä, jossa vahvistetaan oppilasraja. Sen mukaan koulu lakkautetaan, kun koulun oppilasmäärä on kahtena peräkkäisenä vuonna alle 28 oppilasta ja seuraavan vuoden oppilasennuste on alle 28 oppilasta."

Esitystä kannattivat valtuutetut Petri Hakamäki, Merja Taponen ja Reetta Sohlman.

Koska keskustelun aikana tehtiin kannatettu muutosesitys, tiedusteli puheenjohtaja voidaanko muutosesitys hyväksyä yksimielisesti. Todettiin, että ei voida. Puheenjohtaja

esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä ja äänestysjärjestykseksi seuraavaa: kunnanhallituksen päätösehdotuksen kannalla olevat äänestävät JAA ja valtuutettu Anttilan ehdotuksen kannalla olevat äänestävät EI. Valtuusto hyväksyi yksimielisesti äänestystavan ja äänestysjärjestyksen.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys, jossa annettiin 33 ääntä, jotka jakautuivat seuraavasti:

JAA 19 ääntä

EI 14 ääntä

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja totesi kunnanhallituksen esityksen tulleen valtuuston päätökseksi.

Päätös

Valtuusto päätti, että

1. Vähikkälän koulu lakkautetaan 1.8.2026 alkaen Janakkalan kunnanvaltuuston 26.1.2026 § 4 asettamien talouden tasapainotusta koskevien tavoitteiden mukaisesti;
2. se toteaa, että valtuuston aiempi päätös 3.6.2024 § 69 kohta 1 ei ole enää voimassa.

Päätöksenteon jälkeen valtuutetut Petri Hakamäki, Arto Suontausta, Reetta Sohlman, Irmeli Elo, Ari-Pekka Jaatinen, Satu Anttila, Helena Halinen ja Merja Taponen ilmoittivat jättävänsä päätökseen eriävän mielipiteen (kuntalaki § 106). Eriävän mielipiteen perustelut liitetään kokouksen pöytäkirjaan.

Liitteet

liite 1 oppilasennuste 2025-2033 koko kunta

liite 2 toimitilakortit

liite 3 koulukuljetus Vähikkälä-Tervakoski

liite 4 lausunnot Vähikkälä

liite 5 tiedotus- ja keskustelutilaisuuksien muistiot

liite 7 ennakkovaikutusten arviointi Vähikkälä korjattu

liite 8 lapsivaikutusten arviointi Vähikkälä korjattu

liite 9 oppilasennuste 2026-2033 Tervakoski Vähikkälä

liite 10 oppilaaksiottoalueet

liite 11 kustannusvaikutusarvio sivistystoimen käyttötalous Vähikkälä

20260408_lausunto_vahikkalan_valjama_vahikkalan_lava

Liite_6_kannanotot_korjattu nimet poistettu

KHall_äänestys_13042026 Vähikkälä 105

Äänestysluettelo § 27 Vähikkälän koulu 27042026

Eriävä mielipide Suontausta Hakamäki Jaatinen Sohlman

Perusteltu eriävä mielipide §28 Vähikkälä Elo

Perusteltu eriävä mielipide valtuusto 27.4.2026 Anttila

Perusteltu eriävä mielipiden, Vähikkälän koulu Halinen

Perusteltu eriävä mielipide Vähikkälä Taponen

Päätöshistoria:

SIVISTYSLAUTAKUNTA 8.4.2026 § 44

Valmistelija/t

sivistysjohtaja Mika Silvennoinen, hyvinvointijohtaja Hanna Paikkala, apulaisrehtori Piia Marttinen, erityisopettaja Juha Kinnunen, kuljetussuunnittelija Marjukka Aronen,

sivistystoimen talous- ja hallintopäällikkö Titta Tuomola, hallinnon suunnittelija Juhon Katajamaa

Vähikkälän koulun lakkauttaminen 1.8.2026 alkaen.

Asiaselostus

1 KUNNAN TALOUS

Janakkalan kunnan käyttötalous oli vuonna 2025 n. 1,28 miljoona euroa alijäämäinen ja vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelma ovat laadittu alijäämäisinä, ja sisältävät veronkorotuksia kunnallisveroon sekä kiinteistöveroon. Käyttötalouden vuosittainen alijäämä kasvaa vuosikymmenen loppuun mennessä n. 7 miljoonaan euroon ilman talouden tasapainotuksen toimenpiteitä ja kertyneet ylijäämät on painelaskelman mukaan käytetty vuoteen 2029 mennessä. Tämän vuoksi Janakkalan kunnanvaltuusto käsitteli talouden tasapainottamisohjelmaa 26.1.2026 (§ 4) ja hyväksyi kunnanhallituksen ehdotuksen talouden tasapainotusohjelmasta. Tämän hyväksytyin ohjelman mukaan jo vuodelle 2026 on etsittävä säästöjä yhteensä 0,5-1,0 M€. Säästöjen tulee olla rakenteellisia eli pysyviä säästöjä. Nyt käsitellyssä olevalla neljän koulun lakkautuksella saataisiin pysyviä säästöjä käyttötalouteen vuositasolla (2028) n. 0,9M€ sekä peruskorjausinvestointeihin n. 6-7M€.

1.1 Kunnan tulot laskevat

Jatkossa kunnan taloutta ja tuloja haastaa lisäksi mm. lasten ja nuorten lukumäärän merkittävän vähentymisen aiheuttama huomattava valtionosuuksien lasku, jonka vaikutuksen on arvioitu olevan vuoteen 2032 mennessä vuositasolla n. 2,8 miljoonaa euroa. Janakkalassa esim. perusopetusikäisten lasten määrä on vähentynyt yhtäjaksoisesti vuodesta 2017 lähtien ja laskee edelleen lukuvuoden 2025-2026 tasosta noin neljänneksellä (24 %/ 394 opp.) lukuvuoteen 2032-2033 mennessä. Mikäli syntyvydessä ja/tai muuttoliikkeessä ei tapahdu olennaista muutosta, määrä jatkaa laskuaan, kun perusopetuksen kaikilla yhdeksällä vuosiluokalla on nykyistä syntyvyyttä (2020-luvulla syntyneiden ikäluokkien keskikoko 130 lasta) vastaava määrä oppilaita, eli yhteensä n. 1150-1200 lasta vuonna 2035 nykyisen 1658 sijaan. Tarkemmat tiedot oppilasmäärien arvioidusta kehityksestä liitteessä 1.

Kunnan tulojen kasvattaminen yritysverotulojen tai uusien kuntalaisten kautta on epävarmaa, vaikka siihen monin eri keinoin pyritäänkin. Muuttoliikkeen osalta on olennaista, että koko Suomessa on syntynyt viime vuosina historiallisen vähän lapsia. Suomen julkinen talous on tällä hetkellä alijäämäinen ja velkaantunut. Valtion menot ylittävät tulot, ja julkinen velka on kasvanut nopeasti viime vuosina mm. koronapandemian, energiakriisin ja heikon talouskasvun vuoksi. Vallitsevien yhteiskunnallisten, taloudellisten ja väestöllisten olosuhteiden ja kehitysnäkymien valossa kunnan taloutta ei voida rakentaa liian positiivisten odotusten varaan.

1.2 Kunnan menot lisääntyvät

Ilman rakenteellisia, pysyviä ja olennaisia talouden tasapainotustoimia kunnan käyttötalouden menot tulevat kuitenkin varmuudella kasvamaan. Tämä perustuu mm. yleiseen inflaatioon ja työehtosopimuksissa jo sovittuihin henkilöstökulujen kasvuun työvoimavaltaisella kunta-alalla. Sivistystoimen jo toteutuneet investoinnit ovat olleet välttämättömiä ja näiden hankkeiden jatkovaiheet odottavat vielä toteuttamistaan. Toki niiden toteutusta tulee sopeuttaa taloustilanteeseen sekä muuttuvaan palvelutarpeeseen. Lisäksi muut mittavat lähitulevaisuuden investointitarpeet esim. päiväkotien ja muiden koulujen osalta tulevat kasvattamaan kuluja entisestään. Investointien kulut tullaan maksamaan käyttötaloudessa poistoina. Koulujen peruskorjauksiin liittyvistä

investointitarpeista löytyy yksityiskohtaisempaa tietoa liitteestä 2 sekä liitteestä 4 teknisen lautakunnan lausunnosta.

1.3 Koulun lakkauttamisen taloudelliset vaikutukset

Talouden tasapainotus on välttämätöntä, jotta edellä kuvattua tulojen ja menojen eri suuntiin tapahtuva muutosta saadaan hillittyä. Koska sivistystoimen osuus koko kunnan käyttötaloudesta ja esim. kiinteistöjen korjausvelasta on enemmän kuin puolet, on selvää, että sivistystoimialaan ja opetuspalveluiden tulosalueeseen kohdistuu merkittäviä säästöpaineita.

Nyt käsittelyssä olevat koulujen lakkautusesitykset ovat yksi tarvittava talouden tasapainotuskeino. Mahdollisten koulujen lakkautusten nopeina taloudellisina vaikutuksina mm. iso osa henkilöstöön ja palveluihin liittyvistä kuluista loppuu heti siitä alkaen, kun koulun toiminta päättyy. Koulujen lakkautuksen pitkän aikavälin vaikutuksena mm. käyttötalouden säästöjen vaikuttavuus kasvaa mitä nopeammin ne käynnistyvät, koska säästö kertyy vuosittain. Investointitarpeet vähenevät, jos kiinteistöjen määrä vähenee.

Kaikki lakkautettavan yksikön kulut eivät poistu. Koulujen määrän vähentyessä koulukuljetukset lisääntyvät. Osa kuluista siirtyy oppilaan mukana uuteen kouluun, kuten esim. oppimateriaaleihin ja kouluruokailuihin liittyvät kulut. Vuokratulot poistuvat sivistystoimelta mutta osa kiinteistöjen ylläpitokuluja jää kunnan kustannuksiksi, jos kiinteistö jää kunnan omistukseen.

Huoltajat ovat epäilleet, että oppilaskohtaisen tuen tarve tulee kasvamaan koulujen lakkauttamisen myötä. Oppilaskohtaisen tuen muutoksia ei ole arvioitu kustannusvaikutuksissa, koska oppimisen tukeen liittyvät muutokset ja tarpeet ovat erittäin yksilöllisiä ja siksi myös vaikeasti ennakoitavissa. Toisaalta laskelmissa ei ole huomioitu niitä oppimisen tukea koskevan lainsäädännön velvoitteita, joiden perusteella erityisopetuksen tarve ja kulut kasvavat nykyisestä, jos kouluja ei lakkauteta.

Mahdollisten koulujen lakkauttamisen ja niistä aiheutuvien kiinteistöjen myynnin tai purkamisen takia tehtävät tasearvojen alaskirjaukset lisäävät käyttötalouden kuluja sinä vuonna, kun alaskirjaus tehdään. Sama kulu toteutuisi joka tapauksessa, mutta vain pidemmällä aikavälillä. Alaskirjaus ei siis lisää kuluja, mutta tuo ne nopeammin käyttötalouteen. Nyt lakkautettaviksi esitettyjen koulukiinteistöjen yhteenlaskettu tasearvo on alle 10 % verrattuna niiden arvoituihin lähivuosien peruskorjauskustannuksiin.

2 PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN

Janakkalassa on tehty useita laajoja palvelu- ja kouluverkko selvityksiä vuosina 2012-2026. Perusopetuksen oppilasmäärä on vähentynyt tänä aikana n. 300 oppilaalla. 2000-luvulla kunnasta on lakkautettu yksi koulu (Löyttymäki 2013), kun samaan aikaan koko Suomessa peruskouluista on taloudellisten, demografisten ja kiinteistöihin liittyvien syiden vuoksi lakkautettu n. 50 % peruskouluista. Janakkalassa on yhteensä 11 peruskoulua, 3 pientä erityiskoulua ja kahdessa toimipisteessä toimiva lukio. Perusopetuksen vuosiluokkien 1.-6. kouluja on yhteensä 9 kpl, joista kuudessa on lukuvuodesta 2026-2027 lähtien alle 50 oppilasta ja alakoulujen keskip koko on 112 oppilasta. Koulujen keskip koko yläkoulut huomioiden nykyisellä palveluverkolla on 142 oppilasta. Esitetyn muutoksen myötä koulujen keskip koko alakouluissa olisi 201 oppilasta ja yläkoulut huomioiden 222 oppilasta,

kun Opetushallituksen raportin mukaan (2025) peruskoulujen keskimääräinen koko Suomessa on 279 oppilasta. <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2025/opetushallituksen-raportti-peruskoulujen-ja-lukioiden-maara-edelleen-laskussa>

Nyt lakkautettaviksi esitetyt koulut ovat ennustejakson aikana oppilasmäärältään Janakkalan neljä pienintä yleisopetuksen koulua. Oppilasmäärän vähentyminen ei ole kaikissa lakkautettaviksi esitetyissä kouluissa lakkauttamisen perusteena vaan koko kunnan oppilasmäärän lasku ja palveluverkon sopeuttaminen muuttuviin palvelutarpeisiin. Oppilasmäärän väheneminen vähentää valtionosuuksia, jolloin nykyisellä kouluverkolla jatkettaessa pienemmälle määrälle lapsia tuotettaisiin palvelut yhtä suurilla kustannuksilla, mutta pienemmällä rahoituksella.

Oppilaiden siirtäminen isommista kouluista lakkautettaviksi esitettyihin kouluihin ei mahdollista vastaavia säästöjä, koska kiinteistöt jäisivät kunnan ylläpidettäväksi eikä muutaman oppilaan vähenemisellä ole isommassa koulussa merkittävää kuluja vähentävää vaikutusta kuin korkeintaan poikkeustapauksissa. Koulujen lakkauttaminen tarkoittaa palvelun siirtämistä toiseen paikkaan, ei palvelun loppumista. Kunta tuottaa perusopetuslain mukaiset laadukkaat palvelut edelleen.

2.1 Oppimisen tuki ja oppilashuollon palvelut

Suurempien koulujen vahvuuksia

Suuremmissa kouluissa opettajien erikoistuminen on laajempaa, mikä mahdollistaa oppiainekohtaista opetusta esimerkiksi kielissä, liikunnassa, käsitöissä ja taideaineissa. Henkilöstöä on enemmän, joten kollegiaalinen tuki on vahvaa ja työn organisointi joustavampaa.

Oppimisympäristöissä on usein enemmän erikoistiloja (liikuntasalit, käsitöiden tilat, musiikki- ja kuvataideluokat). Moderneissa, suuremmissa koulurakennuksissa on kiinnitetty huomiota aistiesteettömyyteen, kuten akustiikkaan, kulkureitteihin ja valaistukseen. Laajat tilat mahdollistavat myös rauhoittumis- ja työskentelyhuoneet kuormituksen säätelyyn.

Oppimisen tuki on vaikuttavampaa, kun erityisopettajia on useita ja heidän työpanostaan voidaan kohdentaa joustavasti. Suurempi oppilas- ja henkilöstömäärä mahdollistaa pienryhmä- ja erityisluokkaopetuksen järjestämisen oikea-aikaisesti. Tämä hyödyttää erityisesti neurokirjon oppilaita, jotka tarvitsevat yksilöllistä ja nopeasti saatavilla olevaa tukea.

Opiskeluhuollon ammattilaiset voivat työskennellä yhdessä yksikössä sen sijaan, että he jakavat aikaa monien pienkoulujen välillä. Tämä vahvistaa moniammatillista yhteistyötä ja edistää varhaista tunnistamista, puuttumista ja ennaltaehkäisyä.

Pienten koulujen vahvuudet

Pienet koulut tunnetaan usein lämpiminä, yhteisöllisinä ja turvallisina kasvuympäristöinä. Oppilaat tulevat tutuiksi koko henkilökunnalle, mikä vahvistaa yksilöllistä kohtaamista ja lasten kokemusta nähdä ja kuulla tulemisesta.

Pienemmässä yhteisössä vuorovaikutus on välitöntä ja mahdolliset huolet huomataan nopeasti. Tämä tukee erityisesti oppilaita, jotka hyötyvät pysyvyydestä, ennakoitavuudesta ja turvallisista aikuissuhteista.

Usein siirtymät ovat lyhyitä, ryhmäkoot voivat olla osittain pienempiä ja äänimaailma rauhallisempi, mikä voi vähentää kuormitusta erityisesti neurokirjon oppilailla. Pienessä koulussa voi myös syntyä tiivistä kodin ja koulun yhteistyötä, kun yhteisö on pieni ja viestintä on sujuvaa.

Yhteenveto

Suuremmissa kouluissa voidaan toteuttaa opetussuunnitelman ja perusopetuslain vaatimuksia laajasti ja tasalaatuisesti, sillä henkilöstö- ja tilaresurssit ovat vahvat ja palvelut jatkuvasti saatavilla. Pienet koulut taas tarjoavat vahvan yhteisöllisyyden, turvallisen ilmapiirin ja yksilöllisen kohtaamisen, jotka ovat monelle oppilaalle merkityksellisiä hyvinvoinnin ja oppimisen kannalta.

Molemmilla koulutyypeillä on omat vahvuutensa, ja laadukas koulutus rakentuu siitä, että niiden erityispiirteet tunnustetaan ja hyödynnetään oppilaiden parhaaksi.

2.2 Resurssien tehokas käyttö

Oppilaiden opettamiseen ja tukemiseen tarvittavat resurssit ovat esitettyssä mallissa tehokkaammin käytössä, kun oppilaat eivät ole jakautuneet niin moneen eri sijaintiin ja kiinteistöön. Myös jäljellä jäävien tilojen käyttöaste, etenkin Tarinmaalla ja Leppäkoskella paranisi huomattavasti.

Perusopetuslain mukainen oppilaskohtainen tuki lisää erityisopettajan antamaa opetusta, joka lisää paineita lisätä erityisopettajien ja erityisluokanopettajien määrää kunnassa, jos palveluverkko säilyy nykyisen laajuisena. Kiinteistöjen ylläpito ja muiden kouluihin vietävien palveluiden (mm. kouluruoka, siivous, IT) tuottaminen helpottuu.

2.3 Koulukuljetukset

Lakkautettavaksi esitettyjen koulujen oppilaista tällä hetkellä kuljetusoppilaita on Heinäjoella 53 %, Tanttalassa 46 %, Viralassa 73 % ja Vähikkälässä 31 %.

Kuljetuskustannusten nousuun esitettyssä mallissa vaikuttaa kuljetusoppilaiden lisääntyminen, koulumatkojen pidentyminen sekä vastaanottavien koulujen aloitus- ja lopetusaikojen suurempi määrä lakkautettaviin kouluihin verrattuna.

Kuljetuskustannusten nousua voidaan hillitä koulupäivän rakenteen kehittämällä yhteistyössä vastaanottavien koulujen kanssa.

Lakkautettavat koulut sijaitsevat 5,5-8 kilometrin etäisyydellä siitä koulusta, mihin oppilaat tultaisiin jatkossa ohjaamaan. Kuljetusoppilaiden määrä lisääntyy muutoksessa yhteensä n. 60 oppilaalla. Kuljetuskustannusten on arvioitu nousevan vuositasolla n. 100 000 eurolla. 2026-2027 summa on pienempi, koska muutos kohdistuisi aluksi vaan osaan kalenterivuotta ja koulujen lakkautus tapahtuisi porrastetusti.

Paikallisliikenteen aikataulut ja reitit on suunniteltu koulujen alkamis- ja loppumisaikoihin sopiviksi. Uudessa tilanteessa joukkoliikennettä ei voida hyödyntää Heinäjoen ja Tanttalan koulujen osalta niin hyvin kuin tällä hetkellä. Viralan ja Vähikkälän osalta nykyiset aikataulut palvelevat myös Tervakoskelle ja Tarinmaalle kuljettaessa. Joukkoliikenteen käyttöä voidaan jopa lisätä Tarinmaalta Viralaan kuljettaessa. Janakkalassa ollaan toteuttamassa paikallisliikenteen linjastouudistus. Suunnittelu aloitetaan keväällä 2027 ja uusi linjasto olisi käytössä syksyllä 2028. Suunnittelutyössä huomioidaan sen hetkinen kouluverkko ja koulujen aikataulut. Oppilaiden koulukuljetuspalvelut tuotetaan perusopetuslain mukaisesti. Lisätietoja koulukuljetuksista liitteessä 3.

3 VALMISTELU- JA PÄÄTÖSPROSESSI

3.1 Aiemmat päätökset

Palveluverkon tarkastelun valmistelu on käynnistetty kunnanhallituksen päätöksellä 17.3.2025 § 63 ja sitä ohjaava poliittinen ohjausryhmä ja viranhaltijoista koostuva valmistelutyöryhmä on nimetty. Lisäksi kunnanjohtaja nimesi toimialakohtaiset alatyöryhmät, jotka työskentelivät syksyllä 2025 palveluverkon nykytilan kartoituksen ja muutoksen ennakkoinnin parissa ohjausryhmän määrittämien tehtävänäntojen mukaisesti. Palveluverkkotyötä koskevaa dokumentaatiota (esim. kokousmuistiot, tiedotteet, taustadokumentit) julkaistiin avoimesti kunnan verkkosivuilla toukokuusta 2025 alkaen. Sivistyslautakunta on perehtynyt palveluverkkotyön aineistoihin iltakoulussaan 19.11.2025 ja kokouksessaan 23.1.2026.

Kunnanhallitus päätti 20.10.2025 § 258 talouden tasapainottamisohjelman tavoitteista. Päätöksen mukaan talouden tasapainottamisohjelmalta edellytetään vuonna 2026 0,5-1 M€ säästöjä, jotka tulevat palveluverkkosuunnitelman lisänä. Palveluverkkosuunnitelman vuosittaiseksi säästötavoitteeksi kunnanhallitus on samassa yhteydessä asettanut 1-2 M€ vuosina 2027-2028. Kunnanhallitus on käsitellyt talouden tasapainotusohjelmaa myös 15.12.2025 § 322 ja 12.1.2026 § 4.

Valtuusto käsitteli talouden tasapainottamisohjelmaa 26.1.2026 § 4 ja hyväksyi kunnanhallituksen ehdotuksen talouden tasapainotusohjelmasta. Nämä valtuuston 26.1.2026 hyväksymät talouden tasapainottamisohjelman säästötoimenpiteet sisältävät mm. 2-4 koulun lakkauttamisen.

Sivistyslautakunta käsitteli valtuuston päätöksen mukaisen yksityiskohtaisemman koulujen lakkauttamiseen liittyvän valmistelun käynnistämistä kokouksessaan 10.2.2026 § 13. Muutetun päätösehdotuksen mukaisesti lautakunta päätti käynnistää kouluverkon muutoksia koskevan valmistelun siten, että ennen yksittäisiä kouluja koskevia lakkauttamisesityksiä lautakunnalle esitetään riittävä ja ajantasainen valmisteluaineisto. Lautakunta päätti myös ohjeistaa valmistelua siten, että kouluverkkoa koskevien päätösten valmistelussa huomioidaan niiden vaikutus Janakkalan tulevaisuuteen laaja-alaisesti.

Kunnanhallitus päätti 16.2.2026 § 47 kumota sivistyslautakunnan päätöksen sekä käynnistää valtuuston 26.1.2026 § 4 päätökseen liittyvän koulujen lakkauttamisen valmistelun siten, että Heinäjoen ja Vähikkälän koulut suljetaan kesällä 2026 ja Tanttalan sekä Viralan koulut kesällä 2027. Jokaisen koulun lakkauttamispäätös valmistellaan erikseen lautakunnan ja kunnanhallituksen kautta 27.4.2026 valtuustoon. Kunnanhallitus päätti myös edellyttää, että valmistelun kautta tuodaan kattava selvitysaineisto päätöksenteon tueksi ja, että jatkovalmistelussa noudatetaan hallintolain edellyttämiä toimenpiteitä.

3.2 Päätösprosessin eteneminen

Sivistyslautakunta käsittelee koulujen lakkauttamista kokouksessaan 8.4., minkä jälkeen päätösprosessin on suunniteltu etenevän kunnanhallituksen 13.4. kautta valtuuston 27.4. kokouksen päätettäväksi. Jokainen koulu käsitellään erillisenä päätöksenä.

Janakkalan kunta on vastaanottanut kuntalaisaloitteen (saapunut kirjaamoon 11.3. klo 17.08) kansanäänestyksen järjestämiseksi Janakkalan kouluverkon säilyttämiseksi kokonaisuudessaan vähintään vuoteen 2030. Aloite edellyttää huolellista valmistelua sekä

selvitystyötä ennen päätöksentekoa ja se viedään kunnanhallitukseen 13.4.2026 ja valtuustoon 27.4. Mikäli äänestyksen järjestämiseen päädytään, koulujen lakkauttamista koskeva päätöksenteko siirtyy myöhempään ajankohtaan.

Mikäli koulu päätetään lakkauttaa, oppilaiden sopeutumista uuteen kouluun tuetaan mm. tutustumiskäyntien, huolellisesti suunniteltujen moniammatillisten tukitoimien ja kummioppilastoiminnan avulla.

3.3 Osallistaminen ja tiedottaminen

Palveluverkon tarkastelutyön yhteydessä on jo syksyllä 2025 valmisteltu ja julkaistu kunnan verkkosivuilla paljon esim. oppilasmäärien kehitystä, koulujen toimintaa ja kustannusrakennetta kuvaavaa aineistoa. Näitä aineistoja on valmistelun edetessä päivitetty ja myös uutta materiaalia tuotettu kattavasti.

Koulujen lakkautuksiin liittyvät kirjalliset lausuntopyynnöt lähetettiin 2.-3.3.2026 seuraaville tahoille: Tanttalan kylän ja koulun tuki, Viralan kyläyhdistys, Heinäjoen kyläseura, Vähikkälän Väljämä, Nuorisovaltuusto, Oma Häme, Tekninen lautakunta, Hyvinvointilautakunta, Super ja OAJ paikallisyhdistykset. Määräaikaan 22.3.2026 mennessä saatiin yhteensä 9 lausuntoa. Lisäksi Vähikkälän Väljämä ry toimitti lausuntonsa 30.3.2026. Kaikki lausunnot huomioidaan yhdenvertaisina. Lausunnot ovat liitteenä 4.

Lakkautusuhan kohteena olevien koulujen huoltajille tehtiin aiheeseen liittyvä verkkokysely. Siihen vastasi yhteensä 69 kpl huoltajia kyselyn ollessa avoinna 3.3.-17.3.2026. Negatiivisissa lausunnoissa korostuu huoli pitenevistä koulumatkoista ja odotusajoista sekä taksiriippuvuudesta, joiden pelätään kuormittavan arkea, kaventavan lasten vapaa-aikaa ja heikentävän jaksamista. Lisäksi tuodaan esiin pienten yksiköiden rauhallisen oppimisympäristön ja yhteisöllisyyden menettäminen sekä se, että suuremmat ryhmäkoot, melu ja nopeat muutokset voivat kuormittaa erityistä tukea tarvitsevia oppilaita. Kylien elinvoiman kannalta pelätään vetovoiman ja palveluiden heikentymistä sekä asumisen arvon alenemista, ja samalla kyseenalaistetaan sisäisten vuokrien sekä säästölaskelmien perusteet ja vaaditaan lapsivaikutusten ja ennakkovaikutusten arviointien saamista päätöksenteon tueksi ajoissa.

Neutraaleissa tai roolipohjaisissa lausunnoissa korostetaan henkilöstön työedellytyksiä, kuten riittäviä resursseja, jakotunteja ja erityisopetuksen saatavuutta, ottamatta suoraan kantaa kouluverkon laajuuteen. Hyvinvointinäkökulmasta painotetaan, että lapsivaikutusten ja ennakkovaikutusten arvioinnit tulee käsitellä ajoissa, ja muistutetaan kylissä asuvien yhdenvertaisesta pääsystä palveluihin. Talouden ja kiinteistöjen osalta todetaan, että korjausvelka pienenee verkkoa supistettaessa.

Positiivisissa lausunnoissa korostetaan suurempien yksiköiden mahdollisia hyötyjä, kuten parempi erityisopetuksen ja muun tuen saatavuus, yhteisopettajuus sekä jakotunnit ja joidenkin oppilaiden kannalta laajemmat kaveriverkostot. Lisäksi painotetaan pitkän aikavälin tarkastelua ja hallittua muutosta: muutos on hyväksyttävämpi, jos ryhmäyttämiseen panostetaan, samasta koulusta tulevia ei hajauteta tarpeettomasti, hyvinvointia seurataan aktiivisesti ja tuki järjestyy nopeasti.

Kuntalaisille järjestettiin asiaan liittyvät tiedotus- ja keskustelutilaisuudet 18.3., 22.3. ja 26.3. kunnan eri alueilla. Näistä tiedotettiin etukäteen mm. kunnan omilla verkkosivuilla, lehti-ilmoituksella paikallislehdessä, virallisella kuulutuksella sekä koulujen huoltajille suunnatun kyselyn yhteydessä. Tilaisuuksissa esiteltiin päätösehdotuksen perusteluita ja

tarjottiin osallistujille mahdollisuus esittää kysymyksiä ja näkemyksiään viranhaltijoille sekä päättäjille. Tilaisuuksien yhteenlaskettu osallistujamäärä oli noin 145 henkilöä kunnan henkilöstön lisäksi. Tilaisuuksista laaditut muistiot ovat liitteenä 5.

Kaikilla mahdolliseen muutokseen liittyvillä kouluilla (suljettavat ja vastaanottavat) järjestettiin erityisesti päättäjille suunnatut avoimien ovien tilaisuudet (16.3.-1.4.2026), joissa oli mahdollisuus tutustua niiden tiloihin ja toimintaan.

Lakkautusuhan alla olevien kouluyksiköiden henkilöstölle järjestettiin infotilaisuuksia sekä yt-lain mukaiset kuulemistilaisuudet 19.-24.3.2026.

Kuntalaisilla oli mahdollisuus jättää myös asiaan liittyvä kirjallinen kannanotto 31.3.2026 mennessä sähköpostitse kunnan kirjaamoon. Mahdollisuudesta tiedotettiin mm. kunnan verkkosivuilla sekä tiedotus- ja keskustelutilaisuuksissa. Kannanottoja saapui 28.2.-31.3.2026 välisenä aikana yhteensä 30 kpl. Kannanotot ovat liitteenä 6.

Valmistelun aikana kuntalaisten tietoa asiasta on pyritty lisäämään myös vastaamalla useisiin virallisiin tietopyyntöihin (yht. n. 40 kpl).

3.4 Vaikutusten arviointi

Janakkalan kunnanhallitus on 12.8.2024 § 207 hyväksynyt kunnan päätösten valmistelun ennakkovaikutusten arvioinnin ohjeistukset. (<https://www.janakkala.fi/kuntalaisten-hyvinvointi/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistaminen/paatosten-ennakkovaikutusten-arviointi/>)

Vaikutusten arvioinnilla on tarkoitus saada mahdollisimman kattava näkemys siitä, millaisia vaikutuksia päätösesityksellä on nykytilaan verrattuna. Kuntien tulee osana laadukasta valmistelua arvioida päätöksen vaikutuksia. Vaikutusten arviointi on osa hallintolain 31 §:n edellyttämää riittävää ja asianmukaista selvittämistä. Tämän lisäksi useat erityislait velvoittavat eri näkökulmien huomioimiseen päätösten valmistelussa, esim. vaikutukset eri väestöryhmien hyvinvointiin ja terveyteen sekä ympäristöön. Janakkalan kunnassa on käytössä kuntaliiton ennakkovaikutusten arvioinnin suosittelemat käytännöt sekä arviointipohjat.

Ennakoiva vaikutustenarviointi tehdään aina kun valmistelussa olevalla päätöksellä oletetaan olevan merkittäviä vaikutuksia hyvinvointiin ja terveyteen, elinympäristöön, talouteen, kunnan henkilöstöön ja organisaatioihin, elinvoimaan ja yrityksiin, jos päätös vaikuttaa kunnan järjestämiin palveluihin laajasti tai jos kunnanhallitus tai valtuusto niin erikseen määrää.

Yksittäisen koulun lakkautuksen osalta ei tunnisteta laajoja kunnallisia vaikutuksia, mutta neljän koulun lakkautuksen yhteisvaikutukset voivat olla suurempia. Vaikutukset ovat pääosin paikallisia, vaikuttavat alueen kylän asukkaisiin ja yhteisöön. Lapsivaikutusten arvioinnit tehtiin erillisinä, sillä koulujen lakkautuksen vaikutukset kohdistuvat suoraan lapsiin. Ennakkovaikutusten arviointi dokumenteilla arvioidaan vaikutuksia muiden väestöryhmien ja alueiden näkökulmasta.

Koulujen lakkautuksilla ei ole tunnistettavissa merkittäviä vaikutuksia alueella asuvien kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen tai yritysten toimintamahdollisuuksiin tai markkinoihin. Huomioitavaa on, että koulujen lakkautusten osalta ei ole tehty päätöksiä kiinteistöjen ja esimerkiksi alueen lähiliikuntapaikkojen jatkosta.

Positiivisia vaikutuksia on tunnistettavissa kunnan ilmastotavoitteisiin ja talouden kestävytyteen. Varsinkin pitkällä tähtäimellä vaikutukset kunnan investointikykyyn ja korjausvelan vähenemiseen sekä organisaation hallintoon ja raportointivelvollisuuksiin ovat positiivisia. Kiinteistöjen jatkokäytöllä on merkitystä ilmastovaikutusten osalta.

Negatiivisia vaikutuksia tunnistetaan kylien elinvoimaan, yhteisöllisyyteen ja voidaan ennakoida mahdollista kasvavaa negatiivista väestökehitystä alueilla. Kokonaisuudessaan voidaan arvioida, että kunnan palveluiden tiivistäminen voi vaikuttaa joissain tapauksissa kylien elinvoimaisuuteen ja vetovoimaisuuteen. Koulut palveluina säilyvät alle 10 kilometrin päässä nykyisestä. Kunnan on strategian mukaisesti edistettävä kylien vahvuuksia ja huolehdittava saavutettavuudesta ja mm. liikennöntien kehittämisestä.

Vähikkälän koulun ennakkovaikutusten arviointi on liitteenä 7.

3.5 Lapsivaikutusten arvioinnit

Janakkala on Unicefin lapsiystävällinen kunta ja sitoutunut YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen toteuttamiseen. Lapsivaikutusten arviointi koulujen lakkautusten osalta on ryhmänä lasten edun arviointia ja sen huomioimista ensisijaisena. Lapsen etu ei tarkoita lapsen omaa tahtoa, vaan arviota loukkaako päätöksessä jokin hänen oikeuksiaan. Lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, opetukseen ja tarvittavaan tukeen toteutuu Janakkalan kouluissa. Joidenkin koulujen osalta lasten tilanne myös paranee.

Koulukuljetusten vaikutuksia lasten arkeen tulee tarkastella lapsikohtaisesti, ja tehdä ratkaisut lapsen etu huomioiden. Liian pitkät koulumatkat ovat lapsen arkea heikentäviä. Koulujen etäisyydet ovat alle 10 km. Lasten suhtautuminen kuljetuksiin oli neutraalimpaa ja myönteisempää kuin vanhemmilla.

Yksi lapsen oikeuksien periaatteista on haavoittuvassa asemassa olevien sekä syrjäytymisvaarassa olevien lasten oikeuksien toteutuminen. Koulukiusaaminen ja oikean tuen saaminen näyttäytyvät arvioinneissa suurimpina uhkina. Molemmissa tapauksissa nykytila ei aina turvaa lapsen turvallista kasvuympäristöä.

Lasten näkemysten lisäksi on kysytty täydentävää materiaalia vanhemmilta, koska esimerkiksi koulukuljetusten ja perheen arjen osalta ei lapsella ole kykyä tehdä arviota. Kokonaisarviota on ollut tekemässä useita ammattilaisia ja lasten ja nuorten tapaamiset on tehty huolella ja lapsia kunnioittaen. Lasten vastaukset ovat sellaisenaan lapsivaikutusten arvioinneissa.

Kyselyyn vastasi 120 alakoulun (1.-6. lk) oppilasta neljästä koulusta. Lasten kokemukset omasta koulusta ovat pääosin myönteisiä. Erityisesti kaverisuhteet, välitunnit, mieluisat oppiaineet sekä opettajat ja hyvä ilmapiiri koetaan tärkeiksi. Pienet koulut nähdään turvallisinä ja yhteisöllisinä.

Tylsiksi asioiksi mainitaan useimmiten läksyt, kokeet ja osa oppiaineista sekä pitkät koulupäivät. Suurin osa suhtautuu koulun aikuisiin erittäin positiivisesti. Kiusaamista on osa havainnut, mutta kokemukset vaihtelevat kouluittain.

Mahdollinen koulun vaihto herättää huolta erityisesti kavereiden menettämisestä, uudesta ympäristöstä, kiusaamisesta ja pidemmästä koulumatkasta. Toisaalta osa näkee muutoksessa mahdollisuuksia, kuten uusien kavereiden saamisen. Tärkeimpinä mukaan otettavina asioina pidetään kavereita, opettajia ja tuttua ilmapiiriä.

Koulukuljetukseen suhtaudutaan vaihtelevasti, ja huolia aiheuttavat erityisesti pidempi koulumatka ja vapaa-ajan väheneminen. Avoimissa vastauksissa korostuu huoli kyläkoulujen lakkauttamisesta sekä toive, että lasten mielipiteet huomioidaan päätöksenteossa.

Yhteenvetona voidaan todeta, että lasten vastauksissa korostuvat yhteisöllisyys, turvallisuus ja kaverisuhteet. Lasten näkemykset olivat suurimmaksi osaksi nykyisestä koulusta positiivisia eikä koulun lakkautusta toivottu. Kuitenkin heillä oli vanhempiaan positiivisemmat odotukset myös vertaissuhteiden paranemisesta mahdollisessa uudessa koulussa.

Vähikkälän koulun lapsivaikutusten arviointi on liitteenä 8.

4 VÄHIKKÄLÄN KOULU

<https://www.janakkala.fi/lapset-ja-nuoret/perusopetus/koulut/vahikkalan-koulu/>
Vähikkälän koulu sijaitsee osoitteessa Kirkkoportintie 33, 12450 Vähikkälä. Koulun oppilasmäärä on nyt 26 ja ennustejakson lopussa (lv. 2032-2033) 13 oppilasta. Tarkempia tietoja oppilasennusteista liitteessä 9.

Vähikkälän koululla työskentelee kaksi vakituista luokanopettajaa sekä määräaikainen kouluohjaaja. Vähikkälän koululla käy erityisloukanopettaja antamassa opetusta kahtena päivänä viikossa yhteensä 5 h/vko. Lisäksi koululla työskentelee Compass Groupin työntekijä (ruokahuolto- ja siivous) sekä OmaHämeen opiskeluhuollon työntekijät eli terveydenhoitaja, kuraattori ja koulupsykologi muutamia tunteja kuukaudessa. Koulun toiminnasta vastaa Tervakosken koulu, Tervakosken Yhteiskoulu, Varatien koulu ja Vähikkälän koulun yhteinen rehtori. Koulun toimintakulut ovat vuoden 2026 talousarvion mukaan yhteensä 303 932 euroa.

Vähikkälän koulurakennus on 1876 rakennettu puukoulu. Kohde on ylittänyt teknisen käyttöikänsä, joten sisältää rakenteellisia käyttöturvallisuusriskejä. Osakorjauksia suoritettu, mutta peruskorjauksen ajoittaminen odottaa palveluverkkopäätöstä. Rakennuksessa myös asunto-osa, jossa vuokralainen. Kiinteistökohtainen käyttö- ja jätevesijärjestelmä. Arvioidut peruskorjauskustannukset 1 577 520 €.

Vähikkälän koulua esitetään lakkautettavaksi 1.8.2026 alkaen ja koulun nykyisen oppilaaksiottoalueen 1.-5. luokkien oppilaille osoitettaisiin lähikouluksi jatkossa Tervakosken koulu ja 6. luokan oppilaille Tervakosken yhteiskoulu. Tervakosken koulu sijaitsee 1995 peruskorjatussa koulukiinteistössä osoitteessa Kettukalliontie 2 B 12400 Tervakoski. Tervakosken yhteiskoulu puolestaan toimii elokuussa 2025 käyttöönotetussa koulukeskus Valossa osoitteessa Patalantie 2, 12400 Tervakoski. Tervakosken koulun oppilasmäärä on nyt 285 oppilasta ja ennustejakson lopussa (lv. 2032-2033) 180 oppilasta nykyisen oppilaaksiottoalueen (liite 10) mukaan. Tervakosken yhteiskoulun oppilasmäärä on nyt 233 oppilasta ja ennustejakson lopussa (lv. 2032-2033) 183 oppilasta nykyisen oppilaaksiottoalueen (liite 10) mukaan.

Vähikkälän koulun oppilaat mahtuvat Tervakosken koulun ja Tervakosken yhteiskoulun olemassa oleviin opetusryhmiin ja näin ollen koululla nykyisin työskentelevän henkilöstön työvoimakustannukset tulisivat säästöksi. Toteutuessaan muutos vähentää siis henkilöstön määrää/kokonaistarvetta kuntatasoisesti, mutta nykyiselle henkilöstölle

voidaan tarjota vastaavia avoimia olevia tehtäviä toisessa yksikössä. Henkilöstölle on järjestetty YT-lain edellyttämät kuulemiset liittyen mahdolliseen viransuorituspaikan vaihtumiseen sekä tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia mahdoll. muutokseen liittyen. Esitetyn muutoksen myötä myös hallinnollinen työ ja koulujen johtamisresurssin tarve vähenisi.

Vähikkälän koulun lakkautuksen arvioitu käyttötalouden säästövaikutus sivistystoimelle on vuositasolla n. 250 000 euroa (arvioitua säästöä vähentää vielä kuntatasoisesti tyhjen kiinteistöjen ylläpitokulut). Lisäksi tulevat merkittävät säästöt tulevien peruskorjausinvestointien poisjäännistä. Sivistystoimen käyttötalouden kustannusvaikutusarvio on liitteenä 11.

Koulukohtaisia tietoja löytyy runsaasti liitemateriaaleista, mm. toimitilakortit, ennakkovaikutusten arviointi, lapsivaikutusten arviointi ja koulukuljetukset.

5 Kouluverkko päätösten lainsäädäntö ja muu noudatettava ohjeistus

5.1. Lainsäädäntöä ja ohjeita

Hallintolaki 31 §

Viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Asianosaisen on esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista. Asianosaisen on muutoinkin myötävaikutettava vireille panemansa asian selvittämiseen.

Hallintolaki 41 §

Jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.

Asian vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä on ilmoitettava asian merkityksen ja laajuuden kannalta sopivalla tavalla.

Kuntalaki 22 §

Kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä.

Kuntalaki 29 §

Kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan tulee antaa riittävästi tietoja kunnan järjestämistä palveluista, taloudesta, kunnassa valmistelussa olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Kunnan on tiedotettava, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa.

Janakkalan kunnan hallintosäätö

Kuntaliiton ohjeistus

Kuntaliiton mukaan päätettäessä kunnan kouluverkosta - yhden tai useamman koulun lakkauttamisesta - ei asian käsittelyssä katsota olevan varsinaisia asianosaisia, joita tulisi kuulla siten kuin hallintolain 34 §:ssä säädetään asianosaisen kuulemisesta. Valmistelussa tulee sen sijaan noudatettavaksi hallintolain 41 §:n säännös vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta asiaan osallisille. Säännöksen taustalla on perustuslaista tuleva velvoite

edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. Kun päätetään kunnan kouluverkosta, on lähtökohtaisesti kysymys asiasta, jonka ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus useiden henkilöiden elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, joten 41 §:ää ei voi jättää huomiotta.

Kouluverkkouudistus koskee yleensä vain osaa henkilöstöstä tai henkilöstöä yleisesti. Jos asia koskee vain osaa henkilöstöstä, se voidaan käsitellä asianomaisten henkilöiden tai vaihtoehtoisesti henkilöstön osan edustajien kanssa. Jos asia käsitellään asianomaisen työyksikön kesken, sitä ei tarvitse käsitellä sen lisäksi yhteistoimintaelimessä.

5.2 Huomioitavat esteellisyyssasiat lakkauttamisprosessissa

Henkilö on esteellinen hallintolain 28.1 § 1 kohdassa tarkoitetun osallisuus- eli asianosaisjäävin perusteella, mikäli hän tai hänen läheisensä on asianosainen. Asianosaisella tarkoitetaan henkilöä, jonka etua, oikeutta tai velvollisuutta asia koskee (hallintolaki 11 §).

Henkilö on esteellinen edustusjäävin perusteella, jos hän tai hänen läheisensä avustaa tai edustaa asianosaista tai sitä, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa (hallintolaki 28.1 § kohta 2).

Henkilö on esteellinen ns. intressijäävin perusteella, mikäli asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle tai hänen hallintolain 28.2 §:n 1 kohdassa tarkoitetulle ns. perhepiiriin kuuluvalla läheiselleen (hallintolaki 28.1 § kohta 3).

Henkilö on esteellinen palvelussuhde- ja toimeksiantosuhdejäävin perusteella, jos hän on palvelussuhteessa tai käsiteltävään asiaan liittyvässä toimeksiantosuhteessa asianosaiseen tai siihen, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa (hallintolaki 28.1 § kohta 4).

Esteellisyyssuhteet nousevat usein esille koulujen lakkauttamisprosesseissa, koska niin monella valmistelijalla ja päättäjällä tai heidän läheisillään on intressejä asiassa. Intressit liittyvät useimmiten työpaikan mahdolliseen vaihtumiseen tai siihen, että oma tai läheisen lapsi joutuu mahdollisesti vaihtamaan koulua. Lakkauttamisprosessin kannalta on todella keskeistä, että jokainen prosessiin osallistuva arvioi jääviyttään asiaan liittyen ennen kuin osallistuu prosessin valmisteluun tai päätöksentekoon.

Valmistelussa on hyödynnetty tekoälyä osittain laajoista aineistokokonaisuuksista laadittujen yhteenvetojen osalta, mutta sisältö on viranhaltijoiden tarkistama.

Kuntastrategian
toteutuminen

Esitys tukee Janakkalan kuntastrategian tavoitetta turvata kunnan tulevaisuus ja taloudellinen kantokyky. Kuntastrategian mukaan "ymmärrämme rohkeasti talouden realiteetit ja osaamme suhteuttaa tulevaisuuden palvelut muutosten mukaisesti jo ennakkoon". Heinäjoen koulun lakkauttaminen on osa valtuuston hyväksymää talouden tasapainotusohjelmaa ja edistää käyttötalouden pysyvien menojen hillintää sekä korjausvelan pienentämistä.

Samalla esityksellä on strategian näkökulmasta osin ristiriitaisia vaikutuksia. Strategiassa todetaan, että rohkeat kylät ja kuntakeskuksen ulkopuolisten alueiden elinvoima ovat osa Janakkalan vetovoimaa. Kyläkoulun lakkauttaminen voi heikentää paikallista yhteisöllisyyttä, kylän vetovoimaa sekä koettua saavutettavuutta.

Sovelletut oikeusohjeet	perusopetuslaki, hallintolaki, kuntalaki, laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijoista, hallintosääntö
Esittelijä	sivistysjohtaja
Päätösehdotus	<p>Sivistyslautakunta päättää</p> <ol style="list-style-type: none">1. esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että Vähikkälän koulu lakkautetaan 1.8.2026 alkaen Janakkalan kunnanvaltuuston 26.1.2026 § 4 asettamien talouden tasapainotusta koskevien tavoitteiden mukaisesti;2. että Vähikkälän koulun lakkautuessa, Vähikkälän koulun nykyisen oppilaaksiottoalueen 1-5. luokkien oppilaille osoitetaan jatkossa lähikouluksi Tervakosken koulu ja 6. luokan oppilaille Tervakosken yhteiskoulu (Hallintosääntö 30§);3. että pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.
Käsittely kokouksessa	<p>Pöytäkirjaan lisätään 8.4.2026 saapunut Vähikkälän Väljämän lausunto.</p> <p>Asiasta käydyn keskustelun aikana jäsen Merja Taponen teki seuraavan muutosehdotuksen sivistysjohtajan päätösehdotukseen: "Sivistyslautakunta päättää</p> <ol style="list-style-type: none">1. esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että Vähikkälän koulua ei lakkauteta 1.8.2026 alkaen osana Janakkalan kunnanvaltuuston 26.1.2026 § 4 asettamaa talouden tasapainotustavoitetta;2. esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitäytyy kokouksessa 3.6.2024 § 69 tehdyssä päätöksessä, jossa on vahvistettu oppilasraja. Sen mukaan koulu lakkautetaan, kun sen oppilasmäärä on kahtena peräkkäisenä vuonna alle 28 oppilasta ja seuraavan vuoden oppilasennuste on alle 28 oppilasta;3.että pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa." <p>Varajäsenet Jouni Huusko ja Julia Saarinen kannattivat muutosesitystä.</p> <p>Koska keskustelun aikana tehtiin kannatettu muutosesitys, tiedusteli puheenjohtaja sivistyslautakunnalta, voidaanko muutosesitys hyväksyä yksimielisesti. Todettiin, että ei voida. Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä ja äänestysjärjestykseksi seuraavaa: sivistysjohtajan päätösehdotuksen kannalla olevat äänestävät JAA ja jäsen Merja Taposen ehdotuksen kannalla olevat äänestävät EI. Sivistyslautakunta hyväksyi yksimielisesti äänestystavan ja äänestysjärjestyksen.</p> <p>Suoritettiin nimenhuutoäänestys, jossa annettiin 9 ääntä, jotka jakautuivat seuraavasti:</p> <p>JAA 4 ääntä (Lauri Huusko, Petteri Syväterä, Marjo Torkkel, Marika Kivistö) EI 5 ääntä (Jouni Huusko, Oskari Kaikkonen, Julia Saarinen, Marko Mustiala, Merja Taponen)</p> <p>Puheenjohtaja totesi jäsen Merja Taposen esityksen tulleen päätökseksi.</p>
Päätös	<p>Sivistyslautakunta päätti</p> <ol style="list-style-type: none">1. esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että Vähikkälän koulua ei lakkauteta 1.8.2026 alkaen osana Janakkalan kunnanvaltuuston 26.1.2026 § 4 asettamaa talouden tasapainotustavoitetta;2. esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitäytyy kokouksessa 3.6.2024 § 69 tehdyssä päätöksessä, jossa on vahvistettu oppilasraja. Sen mukaan koulu lakkautetaan, kun sen oppilasmäärä on kahtena peräkkäisenä vuonna alle

28 oppilasta ja seuraavan vuoden oppilasennuste on alle 28 oppilasta;
3.että pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Marjo Torkkel, Lauri Huusko ja Marika Kivistö ilmoittivat jättävänsä eriävän mielipiteen päätökseen.

Liitteet

liite 1 oppilasennuste 2025-2033 koko kunta
liite 2 toimitilakortit
liite 3 koulukuljetus Vähikkälä-Tervakoski
liite 4 lausunnot Vähikkälä
liite 5 tiedotus- ja keskustelutilaisuuksien muistiot
liite_6_kannanotot_korjattu
liite 7 ennakkovaikutusten arviointi Vähikkälä korjattu
liite 8 lapsivaikutusten arviointi Vähikkälä korjattu
liite 9 oppilasennuste 2026-2033 Tervakoski Vähikkälä
liite 10 oppilaaksiottoalueet
liite 11 kustannusvaikutusarvio sivistystoimen käyttötalous Vähikkälä
20260408 Lausunto Vähikkälän Väljämä Vähikkälän LAVA

KUNNANHALLITUS 13.4.2026 § 105

Valmistelija/t

Sivistysjohtaja Mika Silvennoinen, hyvinvointijohtaja Hanna Paikkala, apulaisrehtori Piia Marttinen, erityisopettaja Juha Kinnunen, kuljetussuunnittelija Marjukka Aronen, sivistystoimen talous- ja hallintopäällikkö Titta Tuomola, hallinnon suunnittelija Juho Katajamaa

Vähikkälän koulun lakkauttaminen 1.8.2026 alkaen.

Asiaselostus

Asiaa on selostettu tarkemmin kohdassa päätöshistoria.

Kuntastrategian toteutuminen

Esitys tukee Janakkalan kuntastrategian tavoitetta turvata kunnan tulevaisuus ja taloudellinen kantokyky. Kuntastrategian mukaan "ymmärrämme rohkeasti talouden realiteetit ja osaamme suhteuttaa tulevaisuuden palvelut muutosten mukaisesti jo ennakkoon". Heinäjoen koulun lakkauttaminen on osa valtuuston hyväksymää talouden tasapainotusohjelmaa ja edistää käyttötalouden pysyvien menojen hillintää sekä korjausvelan pienentämistä.

Samalla esityksellä on strategian näkökulmasta osin ristiriitaisia vaikutuksia. Strategiassa todetaan, että rohkeat kylät ja kuntakeskuksen ulkopuolisten alueiden elinvoima ovat osa Janakkalan vetovoimaa. Kyläkoulun lakkauttaminen voi heikentää paikallista yhteisöllisyyttä, kylän vetovoimaa sekä koettua saavutettavuutta.

Sovelletut oikeusohjeet

perusopetuslaki, hallintolaki, kuntalaki, laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijoista, hallintosääntö

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että
1. Vähikkälän koulu lakkautetaan 1.8.2026 alkaen Janakkalan kunnanvaltuuston 26.1.2026 § 4 asettamien talouden tasapainotusta koskevien tavoitteiden mukaisesti;
2. se toteaa, että valtuuston aiempi päätös 3.6.2024 § 69 kohta 1 ei ole enää voimassa.

Käsittely kokouksessa	<p>Keskustelun aikana kunnanhallituksen jäsen Petri Hakamäki esitti päätösehdotuksesta poiketen seuraavasti:</p> <p>Kunnanhallitus päättää:</p> <ol style="list-style-type: none">1. esittää kunnanvaltuustolle, että Vähikkälän koulua ei lakkauteta 1.8.2026 alkaen osana Janakkalan kunnanvaltuuston 26.1.2026 § 4 asettamaa talouden tasapainotustavoitetta;2. esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitäytyy kokouksessa 3.6.2024 § 69 tehdyssä päätöksessä, jossa on vahvistettu oppilasraja. Sen mukaan koulu lakkautetaan, kun sen oppilasmäärä on kahtena peräkkäisenä vuonna alle 28 oppilasta ja seuraavan vuoden oppilasennuste on alle 28 oppilasta. <p>Petri Hakamäen muutosehdotusta kannatti Osmo Tokeensuu.</p> <p>Keskustelun päätyttyä kunnanhallituksen puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Petri Hakamäen kannatettu muutosehdotus hyväksyä yksimielisesti. Kunnanhallitus ei ollut asiasta yksimielinen, joten puheenjohtaja teki seuraavan äänestusehdotuksen: kunnanhallituksen jäsenet, jotka ovat pohjaehdotuksen kannalla, äänestävää JAA ja kunnanhallituksen jäsenet, jotka ovat Hakamäen muutosehdotuksen kannalla, äänestävät EI. Kunnanhallitus hyväksyi äänestysesityksen. Siirryttiin nimenhuutoäänestykseen. Äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti: JAA 6 ääntä (Löytynoja, Heinämäki, Kannisto, Laitinen, Nurmi, Saarinen), EI 3 ääntä (Halinen, Hakamäki, Tokeensuu).</p> <p>Puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulevan kunnanhallituksen päätökseksi.</p>
Päätös	<p>Kunnanhallitus päätti esittää valtuustolle, että</p> <ol style="list-style-type: none">1. Vähikkälän koulu lakkautetaan 1.8.2026 alkaen Janakkalan kunnanvaltuuston 26.1.2026 § 4 asettamien talouden tasapainotusta koskevien tavoitteiden mukaisesti;2. se toteaa, että valtuuston aiempi päätös 3.6.2024 § 69 kohta 1 ei ole enää voimassa.
Liitteet	<p>liite 1 oppilasennuste 2025-2033 koko kunta liite 2 toimitilakortit liite 3 koulukuljetus Vähikkälä-Tervakoski liite 4 lausunnot Vähikkälä liite 5 tiedotus- ja keskustelutilaisuuksien muistiot liite 7 ennakkovaikutusten arviointi Vähikkälä korjattu liite 8 lapsivaikutusten arviointi Vähikkälä korjattu liite 9 oppilasennuste 2026-2033 Tervakoski Vähikkälä liite 10 oppilaaksiottoalueet liite 11 kustannusvaikutusarvio sivistystoimen käyttötalous Vähikkälä 20260408_lausunto_vahikkalan_valjama_vahikkalan_lava Liite_6_kannanotot_korjattu nimet poistettu KHall_äänestys_13042026 Vähikkälä 105</p>

MUUTOKSENHAKUOHJEET

VALITUSOSOITUKSET:

Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta kirjallisella kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus:

Valtuuston päätöksiin saa muutosta hakea se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valitusaika:

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Kunnan jäsenen ja 137 §:n 2 momentissa tarkoitetun kunnan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa (Kuntalaki 410/2015, § 140).

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettamisestä (Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa 924/2010, § 19), 7 päivän kuluttua kirjeen lähettamisestä tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksi-saantitodistukseen merkittynä aikana (Hallintolaki 434/2003, § 59, § 60).

Tiedoksisaantipäivää ja muutoksenhakuaikaa laskettaessa otetaan huomioon seuraavat määräaikalainsäädännökset:

- tiedoksiantopäivää, josta muutoksenhakuaikea lasketaan alkavaksi, ei lueta määräaikaan (2 §)
- jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, muutoksenhakemuksen saa tehdä ensimmäisenä arkipäivänä tämän jälkeen (5 §)
- muutoksenhakemus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä (6 §)

Valitusperusteet:

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että:

- 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;
- 2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa; tai
- 3) päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomaisen:

Kunnallisvalitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle,

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Kirjaamo

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

hameenlinna.hao@oikeus.fi

Fax: 029 56 42269

Puh: 029 56 42200

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 8.00-16.15.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

VALITUSKIRJELMÄ

valituksessa on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valituskirjelmä on valittajan tai muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Viranomaiselle saapunutta sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valituskirjaan on liitettävä päätöstä koskeva, viran puolesta oikeaksi todistettu pöytäkirjanote ja tiedoksisaantia koskeva selvitys sekä asiakirjat, joihin vedotaan vaatimuksen tueksi.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai sähköisesti. Valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksun suuruus perustuu tuomioistuimaksulakiin (1455/2015). Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy Tuomioistuinlaitoksen sivustolta

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksuthallinto-oikeudessa.html>

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Janakkalan kunnan kirjaamosta.

Kirjaamon yhteystiedot:

Janakkalan kunta,

Kirjaamo

Juttulantie 1

14200 Turenki

kirjaamo@janakkala.fi

Puh: (03) 68 011

Kirjaamon aukioloaika on maanantai-perjantai klo 8.00-15.00.

Muutoksenhaku- viranomaisen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Valitusviranomaisen / valituskirjelmän toimittaminen, yhteystiedot

Hämeenlinnan hallinto-oikeus, kirjaamo

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, Hämeenlinna

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna.

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Fax: 029 56 42269, puh: 029 56 42210 (asiakaspalvelu).

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 8.00-16.15.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Muutoksenhakuaika 30 vrk

Pöytäkirja nähtävänä www.janakkala.fi 4.5.2026

Tiedoksianto

Asianosaiset: